

Yù Napolu nga Túrâ ni Eduru

Yù Meyannung sawe Túrâ ni Eduru

Yawe yù napolu nga túrâ ni Eduru sù ira mangikatalà kê Apu Kesu, nga narigirigâ megapu sù ángnguruk da kê Apu. Á ipanonò na nira yù pagattam ni Apu Kesu sù ketapil na megapu nira, tapè attamát da gapay yù jigâ da nga kunnay kuna. Ta negagángay ta jigirigátan nayù ira ari manguruk yù ira manguruk kê Apu Kesu. Á sittam nga manguruk, nu attamát tam lâ yù balle tam nga jigâ nga kunnay sù pagattam ni Apu Kesu, á aijan yù napiá nga iddanamát tam, nga kesipà tam kê Apu ta lángì.

Yù Mayán nayù Túrâ

Yù Paddios ni Eduru ána yù Ipakimállà na (1:1-2)

Yù Napiá nga Iddanamán nayù ira Manguruk kê Apu (1:3-12)

Nágalán ittam tapè Palurotat tam lâ yù Napiá (1:13-25)

Yù Talluâ nayù ira Bagu nga Manguruk kê Apu (2:1-8)

Yù Meyannung sù Ággangnguá nayù ira Tatole ni Namarò (2:9-25)

Yù Panabarang ni Eduru sù ira Magatáwa (3:1-7)
Magattam ittam ta Jigâ Mássiki nu Akkuát tam yù Napiá (3:8-4:19)

Yù Initaddán ni Eduru sù ira Karakalán (5:1-14)

¹ Sikán si Eduru, nga minángngilayalayâ nga jinok ni Apu Kesu Kiristu ta umay mangipakánnámmu sù bilin na. Á mattúrákà nikayu nga manguruk kê Namarò, sikayu nga nabbakkuì, nga nawwarawarâ, nga minay nakipaggián sù ira tatolay sù ira purubinsia na Pontu ána Galasia, Kappadosia, Asia ána Bisinia. ² Si Namarò nga Yáma tam, ninonò na kayu áddè ngaw lage naw neyanâ, á sinullà na kayu, tapè sikayu yù manguruk kê Apu Kesu Kiristu ána mapakomá kayu ta liwiliwâ naw, megapu sù dága ni Apu Kesu nga nallowán sù ketapil na ta kurù. Á iniyawâ ni Namarò nikayu yù Mangilin nga Ikararuá na ta mangabbák nikayu, tapè mapakarenuán yù nonò naw, á mabbalin kayu ta napiá ána mangilin nga tatole na.

Á yawe ipakimállà ku kê Namarò, ta uputan na kayu nga ikákkállà, tapè napiá lâ yù ággigián naw ána yù gawagawáyán naw.

Yù Napiá nga Iddanamán nayù ira Manguruk kê Apu

³ Dayáwat tam si Namarò, nga Yápu ána Yáma ni Apu Kesu Kiristu nga Yápu tam. Ta gapu ta nepallà yù allà na nittam, iniyawâ na nittam yù bagu nga áttole tam megapu sù paginnanole ni Apu Kesu Kiristu. Á yáyù nga iddanamát tam yù pamaginnanole ni Namarò nittam ána kesipà tam sù áttole na ta áddè ta áddè. ⁴ Á iddanamát tam gapay yù iyawâ ni Namarò sangaw sù ira tatole na, nga pinakappián na ta lángì, nga ari marúnù onu maddán, ána ari mapatalián. ⁵ Á gapu ta pangikatalà tam kê Apu Kesu, taronán ni Namarò

ittam megapu sù pakáwayyá na, áddè ta iyígù na ittam sangaw nu pagáddekán na ággaw.

⁶ Á gapu ta iddanamát tam yù pangisipà ni Namarò nittam, magayáyâ ittam laguk, mássiki nu marigirigâ ittam lábbi kunangane. ⁷ Á nu maparubát tam yù jigâ, attamát tam lâ, tapè mepasingan ta napasigaggà yù ángngikatalà tam kê Apu Kesu. Á ta ángngarigán, ajjan yù buláwán, nga ari gemma mannanáyun, ngam mararál sangaw. Á lunágad da ta api, tapè mapakarenuán ána mepasingan yù kapiánán na. Á kunnian, nu maparubát tam yù jigâ, mepasingan ta kuruk nga napasigaggà yù ángngikatalà tam kê Apu. Ta más napiá gemma ánnè ta buláwán yù ángngikatalà tam kê Apu. Á ta pattoli ni Apu Kesu Kiristu nga mammaguray ta dabbuno, mepotun nga mesipà ittam sù dalingárang na, ána meparáyaw ittam megapu sù ángngikatalà tam kuna.

⁸ Á wáwwagì, mássiki nu arán naw paga nasingan si Apu Kesu, ngam iddukan naw. Á sittam ngámin nga manguruk kuna, mássiki nu arát tam masingan kunangane, á ikatalà tam. Á yáyù nga ayatán ittam, á nepallà yù pagayáyâ tam nga awán ta keyarigán na, ⁹ gapu ta meyígù ittam nga mesipà kê Namarò ta lángì ta áddè ta áddè, megapu sù ángngikatalà tam kê Apu Kesu.

¹⁰ Á yù ira ngaw ábbilinán ni Namarò, mássiki nu inipakagi ni Namarò nira yù pangikállà na ána pangiyígù na nittam, á arád da nánámmuán. Á kitaláppà ira nga mannonò nu kunnasi yù

ángngiyígù ni Namarò nittam, tapè mesipà it-tam sù mannanáyun nga áttole na. ¹¹ Á aijan nira yù Mangilin nga Ikararuá ni Namarò, á ini-pakánnámmu na ngaw nira ta umay yù Mangiyígù noka, nga marigirigâ ána matay, á ta kabalin na mangiyangngà, á mepotun nga meparáyaw. Á ninononò da nu asinni yù ubobugad da nga umay, ána sangaw nu anni yù kapalurò na. ¹² Á ini-pakánnámmu ni Namarò nira ta ari mapalurò ta keggá ra yù inipakagi na nira, ngam ta keggá nayù ira tatolay nga tumubbâ nira noka, nga sittam kunangane. Á napalurokin, ta minayin nikayu yù ira mangilayalayâ sù napiá nga dâmak megapu sù pakáwayyá nayù Mangilin nga Ikararuá nga naggapu ta lángì. Á yù ira daroban ni Namarò ta lángì, karagatád da gapay gigiámmuan nu kunnasi yù ángngiyígù ni Namarò nittam.

Nágalán ittam tapè Palurotat tam lâ yù Napiá

¹³ Á gapu ta pangikállà ni Namarò nittam, imugurát tam laguk yù nonopat tam, á paránat tam laguk yù nonò tam, tapè dán nga naparán ittam nga manuppál sù napiá nga ipakuá ni Namarò nittam. Á iddanamát tam lâ yù allà ni Namarò nga umay nittam ta pattoli na sangaw ni Apu Kesu Kiristu. ¹⁴ Á sikayu gapay, gapu ta ánâ na kayin ni Namarò, tuppálan naw laguk yù kagian na, tapè ánâ na kayu nga manguruk. Arán nawin akkuán yù kinaragatán naw ngaw olu, lage naw nánnámmuán yù kuruk nga bilin ni Namarò. ¹⁵ Mangilin si Namarò, ána matunung ána napiá

lâ yù nonò na. Á gapu ta aggina yù nagágál nítam, tuppálat tam laguk yù ipakuá na nittam, tapè napiá gapay yù ngámin nga akka-akkuát tam, á mangilin ána matunung ittam gapay nga kunnay kê Yápu tam. ¹⁶ Ta ajjan yù netúrâ nga kinagi ni Namarò, nga kun na, “Tunungan naw yù nonò naw ta kunnay sù napiá nga nonò ku, ána ari kayu malliwâ, tapè mangilin kayu nga kunnay níkan. Ta síkán yù mangilin nga matunung ána napiá lâ yù nonò ku, á awánà ta liwâ.”*

¹⁷ Á gapu ta abbúnat tam si Namarò ta “Ammò” sù pakimállà tam kuna, á pakimorayát tam laguk ta keggá tam sawe dabbuno. Ta matunung nga mamanunnù si Namarò. Á ta pamanunnù na sù ira ngámin nga tatolay, arán na ira irumá, ngam bálatan na ittam ngámin nga katággítádday ta meyannung sù akkuán na. ¹⁸ Ta ammu tam yù inipappagá ni Apu Namarò ta pamalubbáng na nittam, tapè arát tamin tuttulan yù kustombare nga inittuddu nayù ira ngaw naggaká nittam, nga awán ta serbi na. Á ari gemma marúnù yù inipappagá na nga kunnay ta buláwán onu pinaláta. ¹⁹ Ta mannanáyun yù pinalurò na, gapu ta inipappagá na yù dága ni Apu Kesu Kiristu nga netapíl ta pate na ta kurù megapu nittam. Aggina yù meyárik ta karneru nga napiá ána marenu nga awán ta jikkù ta baggi na, nga meyátáng kê Namarò. ²⁰ Á lage na pamarò ni Namarò ta dabbuno, sinalákkuruk na ta doban na si Apu Kesu Kiristu, nga awán ta liwâ na, ta umay magikáru ta liwá tam ngámin nga tatolay. Ngam kunangan lâ yù kepalappá

* **1:16** Libitiko 11:44-45; 19:2

na ta panguriánán nga ággaw, tapè mábbágán it-tam. ²¹ Á gapu ta ketapil ni Apu Kesu megapu nittam, ikatalà tam si Namarò. Á pinaginnanole ni Namarò si Apu Kesu ána inipotun na ta lángì nga meparáyaw. Á yáyù nga napasigaggà yù ángngikatalà tam kê Namarò ána yù ággiddanáma tam ta paginnanolayan na ittam ána ipotun na ittam gapay.

²² Á gapu ta napakarenuánin yù nonò tam, megapu sù ángnguruk tam sù bilin ni Namarò, á ari ittam áppè aya-ayâ, ta makáwayyá ittam nga mangayâ sù ira kábulut tam nga manguruk. Á yáyù makkaká-iddù kayu laguk megapu sù napiá nga nonò naw. ²³ Ta kunnay kayin ta noli nga neyanâ. Á yù bagu nga áttole naw, ari negittá sù napolu nga keyanâ naw ta tolay nga matay. Ta kunnay ta noli nga neyanâ yù tolay, nga neddán sù áttole ni Namarò, nga ari bulubugá matay. Á iniyawâ na nikayu yù bagu nga áttole naw megapu sù bilin na nga kinuruk naw, nga mannanáyun nga ari mapatalián. ²⁴ Á yáyù kebalinán nayù inipetúrâ na ngaw ni Namarò, nga kun na, “Kun na kaddà yù ira tatolay.

Á kun na lappo na kaddà yù keparáyo ra.

Ta mabì ira lâ matay,

ta kun na kaddà nga malelay

ánna yù lappo na nga mapannâ.

²⁵ Ngam mannanáyun yù ubobuk ni Namarò, nga ari mapatalián ta áddè ta áddè.”†

---

† 1:25 Isaya 40:6-8

Á yane ubobuk ni Namarò yù napiá nga dámak nga nelayalayâ nikayu.

2

Yù Talluâ nayù ira Bagu nga Manguruk kê Apu

¹ Á gapu ta manguruk kayin sù bilin ni Namarò, á ari kayin laguk mangnuá ta narákè. Á ari kayu áppè pípiá. Ari kayu massiri onu mangilogò. Ari kayu mappassil onu mallilibâ. ² Á gapu ta iniyawâ na nikayu ni Namarò yù bagu nga áttole naw, á kunnay ta assítay nga kapángngiyanâ nga makkaragâ nga massusu, karagatán naw laguk nga bibbiran ána ginnán yù bilin ni Namarò, tapè tulluâ yù ángnguruk naw kê Namarò ána ipasigaggà naw yù ángngikatalà naw kuna ta áddè ta keyigù naw. ³ Ta naparubán nawin gapay yù ángngikállà ni Apu Kesu nittam.

Yù Keyarigán nayù Batu nga Nanáddagán na Balay

⁴ Á dukki ittam laguk kê Apu Kesu, gapu ta aggina yù sigga-inángà nga manotolay nittam. Á yá keyarigán na yù batu nga inipuerá nayù ira tatolay, ngam kun na batu nga kapiánán nga id-dukan ni Namarò, nga piníli na nga panáddagán na sù bale na nga paddayan na. ⁵ Á pangikatalà tam kê Apu Kesu, mepattatádday ittam gapay kuna nga kunnay sù ira batu nga paddayan ni Namarò ta bale na. Ta sittam ngámin nga manguruk kuna yù meyárik ta bale na. Á pabbalinan na ittam gapay ta mangilin nga páppári nga masserbi kuna. Á yáyù nga makimoray ána maddáyaw ittam kê

Namarò. Á alawatan ni Namarò yù pakimore tam kuna áanna yù paddáyo tam kuna, nga kunnay ta pangiyátáng tam kuna, megapu sù kepattatádde tam kê Apu Kesu Kiristu.* 6 Á aijan yù inipetúrâ na ngaw ni Namarò nga kunniawe:

“Aijan yù pinìli, nga ipè sù giák ku ta Sion,
nga kunnay sù batu nga kapiánán nga id-
dukak ku,
nga pamatáddagák ku sù balè.

Á yù ngámin nga tatolay nga mangikatalà kuna,
ari ira bulubugá mepasiránán.”†

7 Á yáyù nga si Apu Kesu Kiristu yù kuruk nga ibiláng naw ta kapiánán nga máwák naw, sikayu nga mangikatalà kuna. Ngam yù ira nga manakì kuna, mepasiránán ira sangaw, ta aijan yù netúrâ gapay nga sinalákkuruk na ngaw ni Namarò nga mesimmu nira, nga kunniawe:

“Yù batu nga nanakitád da,

Aggina yù nabbalinin ta panáddagán nayù balay.”‡

8 Á netúrâ gapay yù kunniaw:

“Yane yù batu nga kesiddúkalán nayù ira tatolay,
tapè mapalakak ira.”§

Á kunnay ta mesiddúkal ira gapu ta arád da kinuruk yù bilin ni Namarò. Á yáyù nga sinalákkuruk ni Namarò ta mabbalin ira ta kunnay ta mesiddúkal nga mapalakak.

---

* 2:5 Ta meyanung sù meyátáng kê Namarò, bibbiram mu Roma 12:1; Kebru 13:15 † 2:6 Isaya 28:16; Roma 9:33 ‡ 2:7 Salmo 118:22; Lukas 20:17 § 2:8 Isaya 8:14; Roma 9:33

Yù Meyannung sù Ággangnuá nayù ira Tatole ni Namarò

⁹ Ngam sittam nga manguruk sù bilin ni Namarò, piníli na ittam nga sinullà na ta páppári na ittam nga masserbi kuna. Inagálán na ittam ta manguruk ittam kuna, á pinabbalin na ittam ta mangilin nga tatole na, tapè ilillì na ittam sù kallà, áanna ituluk na ittam sù nawák na nga makapállâ. Á yáyù nga doban na ittam ta mangiparámak sù kapiánán na. ¹⁰ Á sù ngaw, arán na ittam tatole ni Namarò, á arát tam ammu yù allà na. Ngam kunangane, tatole na ittam, á ikákkállà na ittam.

¹¹ Wáwwagì nga iddukak ku, makipaggiát ittam ta mabì lâ sawe dabbuno, ta ari saw yù paggianát tam, nu ari galá yù ajjan ta lángì nga pinarán ni Namarò megapu nittam. Á yáyù nga tabarangát takayu, ta arayyuán naw yù narákè nga karagátán na tatolay sawe dabbuno, nga mangontará ta nonò tam nga manguruk. ¹² Á uputat tam laguk nga akkuán lâ yù napiá, tapè ipasingat tam yù napiá nga akkuát tam sù ira nga ari manguruk kê Apu. Á mássiki nu lillíbatad da ittam, á mabbabáwi ira sangaw, gapu ta masingad da yù napiá nga akka-akkuát tam. Á sangaw nu umay si Apu, á maddáyaw ira gapay kuna.

Tumulù ittam sù ira Mammaguray

¹³ Á tumulù ittam laguk sù ira makáwayyá ta gubermente, tapè meparáyaw si Apu Kesu. Á kurugat tam yù tunung nga kagiad da, nepatalugáring sù tunung nayù kátannangán nga mammaguray. ¹⁴ Á kurugat tam gapay yù gubinador, gapu ta aggina

yù doban nayù kátannangán nga mammaguray ta umay mamággáng sù ira mangnguá ta narákè ána maddáyaw sù ira mangnguá ta napiá. ¹⁵ Ta yawe yù ure ni Namarò, ta akka-akkuán naw yù napiá nga ipakuá na nikayu, á pagimammatan naw yù ira nga magubobuk sù arád da ammu, nga awán ta kebalinán na, megapu sù napiá nga palurotan naw nga masingad da.

¹⁶ Á ari kayin laguk makiaripan ta narákè, gapu ta napalubbáng kayin, á tatole na kayu ni Namarò nga masserbi kuna. Á maguray lâ yù akkuán naw, á arán naw akkuán yù narákè, ngam tuppálan naw lâ yù napiá nga ipakuá ni Namarò nikayu, tapè mepasingan ta kuruk nga si Namarò lâ yù passerbián naw. ¹⁷ Makimoray kayu laguk ta ngámin nga tatolay. Iddukan naw yù ira wáwwagi tam ta ángnguruk tam kê Apu. Makiyápu kayu kê Namarò. Á makimoray kayu sù makáwayyá nga mammaguray.

Magattam ittam ta Jigâ nga kunnay ta Pagattam ni Apu Kesu

¹⁸ Á yawe yù kagiak ku nikayu nga aripan, ta napiá nu tumulù kayu sù ira passerbián naw, á pakimorayán naw ira, nga ari lâ yù ira masippà nga mangikállà, nu ari gapay yù ira mapporay. ¹⁹ Á napiá nu awán ta liwâ naw, ngam sigídá nga attamán naw lâ yù panigirigâ da nikayu nayù ira passerbián naw, gapu ta nononopan naw si Apu Namarò, ta yáyù nga ayatán si Apu Namarò nikayu. ²⁰ Á ta ángngarigán nu malliwâ kayu, á mássiki nu attamán naw lâ yù panigirigâ

nayù yápu naw nikayu megapu sù liwâ naw, á yáyù mepángngà megapu sù liwâ naw, á ari kayu gemma meparáyaw. Ngam nu akkuán naw lâ yù napiá, á attamán naw lâ nu iddâ da kayu lâ nga jigirigátan nayù ira passerbián naw, á magayáyâ si Namarò laguk megapu nikayu.

²¹ Á yáyù nga inipagágál ni Namarò nittam, ta attamát tam lâ yù jigâ nga umay nittam, nga kun-nay ta pagattam ni Apu Kesu Kiristu, ta inattamán na yù panigirigâ da kuna sù ketapil na megapu nittam, tapè párigát tam yù napiá nga nonò na nga inittuddu na.

²² Awán bulubugá ta nakaliwatán ni Apu Kesu Kiristu.

Á ari bulubugá nassiri.*

²³ Á sù panguyu-uyo ra kuna, arán na ira sibbák. Á sù panigirigâ da kuna, arán na ira napporayán. Ta inikatalà na lâ si Namarò nga mamanunnù, nga matunung yù ámmanunnù na.

²⁴ Á nabbaluntáriu si Apu Kesu nga nagikáru ta ngámin nga liwâ tam sù pate na ta kurù, tapè arát tamin akkuán yù narákè, ngam akkuát tam lâ yù napiá.

Á gapu ta kabigák na, napakomá ittam, áanna napammapiá yù ággiát tam kê Namarò.

²⁵ Sù ngaw, kunnay ittam ta karneru nga magawa-awáwán.

Ngam nabbabáwi ittamin, á nattoli ittam nga tumuttutl kê Apu nga mináppárak nga manaron nittam áanna mangiyígù nittam.

---

* **2:22** Isaya 53:9

3

Yù Panabarang ni Eduru sù ira Magatáwa

¹ Á yawe gapay yù kagiak ku nikayu nga bábbay nga egga yù atáwa na. Tumulù kayu nga katággítádday sù atáwa na. Á nu ari paga nanguruk yù áttáwa naw sù bilin ni Namarò, á manguruk ira sangaw megapu sù napiá nga akkuán naw. Arán naw máwák nga tabarangán ira, ² gapu ta masingad da yù napiá nga akka-akkuán naw áнна yù pakimore naw kê Namarò. ³ Á arán naw lâ nonopan yù ámmakástá naw ta baggi naw áнна duddù naw, áнна pabbisti naw ta nangingá nga gámì, áнна paddusáriu naw áнна passákkaláng naw ta buláwán. ⁴ Ngam yù kuruk nga pappakástá naw yù napiá nga nonò naw, nga mepasingan sù napiá nga ággangnguá naw. Ta yù kakástá naw nga mannanáyun yù ángngikállà naw áнна tulù naw, nga kuruk nga napiá ta ánninganán ni Namarò.

⁵ Á ta kunnian gapay yù pappakástá nayù ngaw ira napiá nga bábbay nga nagiddanáma kê Apu, ta napiá yù nonò da áнна yù ággangnguá ra. Á siminulù ira gapay sù áttáwa ra. ⁶ Á yù tádday si Sara ngaw, nga atáwa nayù ngaw Kákay Abrakam. Nakiyápu si Sara sù atáwa na, á gininná na yù kinagi na kuna. Á sikayu, mesipà kayu sù ira ginaká ni Sara, nu napiá lâ yù akkuán naw, á awán laguk bulubugá ta ikássing naw.

⁷ Á kunnian gapay nikayu nga lálláki nga egga atáwa na. Maggián kayu sù áttáwa naw, á ikákkállà naw ira, ta makapi ira ánnè nikayu. Á iddi-iddukan naw ira, ta naggigittá kayu nga iniddán

ni Namarò ta áttòle naw nga awán ta áddè na, megapu sù allà na nikayu. Ikákkállà naw laguk yù ira áttáwa naw, tapè ginnán ni Apu Namarò yù ipakimállà naw.

Magattam ittam ta Jigâ Mássiki nu Akkuát tam yù Napiá

⁸ Á yawe yù maporián nga kagiak ku nikayu. Mattatádday kayu laguk ta nonò naw. Á makkaká-ayâ kayu nga kunnay ta mawwawági, áнна mepad-daddam kayu sù ira maraddam. Á makkaká-allà áнна makkakátulù kayu. ⁹ Arán naw bálatan ta narákè yù mangnguá nikayu ta narákè. Arán naw papporayán yù mapporay, ngam ipakimállà naw ira, tapè ikállà ni Apu ira. Ta yáyù inipagágál ni Namarò nittam, ta ikállà tam yù ira kábulut tam, tapè ikállà na ittam gapay ni Namarò. ¹⁰ Á yáyù gapay yù kinagi ni Namarò nittam, nga inipetúrâ na ngaw:

“Nu ikáyâ naw ta magayáyâ kayu,
 áнна napiá yù ággián naw,
 patukkatan naw laguk yù narákè nga pagubobuk
 naw,
 áнна ari kayu massiri.

¹¹ Pallikuránán naw yù narákè,
 á akkuán naw lá yù napiá.

Uputan naw yù pakkakápiá naw sù ira kábulun
 naw,
 tapè mepagimammà kayu.

¹² Ta taronán ni Namarò yù ira napiá nga tolay,
 á ginnán na yù ipakimállà da kuna.

Ngam makikontará si Namarò sù ira nga mangnguá ta narákè.”*

Akkuát tam lâ yù Napiá, Mássiki nu Jigirigátad da ittam

¹³ Á nu maláppà kayu, áнна napiá lâ yù akka-akkuán naw, egga panò yù toláy nga manganni nikayu? Awán! ¹⁴ Á ta ángngarigán, nu ajjan yù mangnguá nikayu gapu ta napiá lâ yù akkuán naw, á paguráyán naw lâ. Ari kayu laguk maganássing nira, á ari kayu mabburung, gapu ta pagayáyatan na kayu ni Namarò. ¹⁵ Á makimoray kayu kê Apu Kesu Kiristu áнна pakiyápuán naw. Á nonopan naw yù kingnguá ni Apu megapu nikayu, tapè dán nga naparán kayu nga tubbák sù ira ari manguruk nu iyabbû da nikayu yù meyannung sù iddanamán naw kê Apu. ¹⁶ Á pakimorayán naw ira lâ, á alúnay lâ yù ákkitabbák naw nira. Arán naw laguk akkuán yù ipap-pasirán naw, ta nu ajjan yù ira mallilibâ nikayu megapu sù ángnguruk naw kê Apu Kesu, aggira yù mepasiránán sangaw megapu sù napiá nga akkuán naw. ¹⁷ Á más napiá nu attamát tam yù jigâ nga umay nittam megapu lâ sù napiá nga akkuát tam, nu yáyù ure ni Namarò, ánnè ta pagattam tam ta jigâ megapu ta pangnguá tam ta narákè.

¹⁸ Ta nonopan naw si Apu Kesu Kiristu, nga awán bulubugá ta liwâ na,
ngam inattamán na yù pate na ta kurù.

---

* **3:12** Salmo 34:12-16

Á mittán lâ nga natay megapu nittam ngámin nga tatolay.

Á yáyù nga aringin bulubugá matay.

Ta kustu nen yù pagikáru na ta liwiliwâ tam, tapè pakkápián na ittam kê Namarò.

Aggina yù kuruk nga napiá ána matunung, nga netapil megapu nittam ngámin nga nakaliwâ.

Á yù baggi na lâ yù natay, ngam matolay paga yù ikararuá na.

¹⁹ Á minay yù ikararuá na sù gián nayù ira ikararuá nayù ira námmatay nga nebáluk, ta en na inilayalayâ yù bilin ni Namarò nira. ²⁰ Á yù ira námmatay, aggira yù ngaw ira nga ari nanguruk kê Namarò ta keggá ri Lákay Noe. Á si Namarò, nabayák nga nagattam nga nagiddak sù ira tatolay, abernu manguruk ira. Á kabalín di Noe nga nappadday ta dakal nga barangay, baddi lâ yù ira nanguruk, nga neyígù nga ari natay ta danum. Walu ira lâ nga nanguruk, nga simillung sù barangay, nga limittâ ta utun na danum ta kalítu na dabbuno.

²¹ Á kunnay ta keyígù da, nga nelillì ta dakal nga danum, kunnian gapay yù keyarigán nayù keyígù tam. Ta makirigù ittam, nga panákkilalán ta keyígù tam. Á yù kebalínán na ari yù kapakarenu nayù baggi tam, ngam yù pangipasingat tam ta pabbabáwi tam ta liwiliwâ tam ána yù kelilli tam sù pamagikáru ni Namarò. Á yáyù nga pinakomá na ittamin megapu sù paginnanole ni Apu Kesu Kiristu, á awán ta ipappasirát tam ta arubáng ni

Namarò. ²² Á nattoli si Apu Kesu ta lángì, nga nagitubang ta pagitubangán nayù maráyaw nga mammaguray nga aijan ta jiwánan ni Namarò. Á tumulù kuna yù ira ngámin nga daroban na ána yù ira ngámin nga makáwayyá.

4

Ipasigaggà tam yù Pangikatalà tam kê Apu Kesu Kiristu

¹ Á gapu ta inattamán ni Apu Kesu yù panigirigâ da kuna ta keggá na ta dabbuno, á yáyù nga paránat tam yù nonò tam ta kunnay ta nonò na, tapè dán nga napanán ittam gapay nga magattam ta jigâ nga umay nittam. Ta yù tolay nga magattam ta jigâ, mepasingan ta panakitán na yù narákè ána pinatukkâ na yù palliwâ na.

² Á ari ittam laguk akkuán yù narákè nga karagátan na baggi tam, nga negagángay ta tolay ta dabbuno. Ngam akkuát tam galâ yù ipakuá ni Namarò nittam ta keggá tam paga nga matolay.

³ Kustu nen! Arán naw akkuán má yù narákè nga kunnay ta kingnguá naw ngaw lage naw nanguruk. Nakáppak kayin nga mangnguá ta kunnay ta kingngi-kingnguá naw ngaw sù ari kayu paga nanguruk kê Apu. Ta kingnguá naw yù narákè nga kinaragátan naw, ána arán naw garè inigaggak yù baggi naw ána nonò naw. Á nagillellaw kayu, ána pinatturù naw yù narákè nga kingnguá naw ána pappabúyá naw. Á nakimorayan naw ngaw yù ira sináddios, mássiki nu pinappalán na kayu ni Namarò ta arán naw ira pakimorayan.

⁴ Á kunangane, nánawan nawin yù ngámin nga

narákè nga kustombare naw, á mapállâ sangaw yù ira kábulun naw, gapu ta ari kayu mepulupulù nira nga mamattururù sù akkuád da. Á yáyù nga uyu-uyawad da kayu. ⁵ Ngam paguráyán naw lâ, ta meyarubáng ira sangaw kê Namarò nga mamestigá nira, á máwák nga tabbagad da, ta aggina yù naparán nga mamanunnù nittam ngámin nga matolay paga, áнна yù ira námmatay. ⁶ Ta yáyù gapu na nga nelayalayâ ngaw yù napiá nga dámak nga meyannung kê Apu sù ira námmatay, nga natayin yù baggi ra nga napanunnután nga kunnay sù pamanunnù ni Namarò ta ngámin nga tatolay ta meyannung sù kingnguá ra. Á nu manguruk ira, mepattolay ira kê Namarò megapu sù Ikararúá na.

Yù Ipakuá ni Namarò nittam Lage na Pattoli ni Apu

⁷ Duttálin yù pagádekán na ággaw. Á yáyù nga máwák tam nga imugurán yù nonò tam áнна yù akkuát tam, tapè aijan yù awayyá tam nga makimállâ kê Apu. ⁸ Á yù olu nga akkuát tam laguk, makkaká-iddi-iddù ittam. Ta nu napasi-gaggà yù pakkaká-iddù tam, á pakomát tam laguk yù ira kábulut tam ta aru nga pakaliwatád da. ⁹ Á napiá nu magayáyâ ittam nga mamaddulò sù ira nga umay ta bale tam, nga ari mabbábáng nga mangilágum nira.

¹⁰ Á sittam nga katággítádday yù iniddán ni Namarò ta pakáwayyá na. Á yáyù nga máwák tam nga iyusá yù pakáwayyá tam ta pangabbák tam sù ira kábulut tam, nga kunnay ta mekatalà nga

masserbi kâ Namarò. ¹¹ Á ta ángngarigán, nu aijan nikayu yù tolay nga iniddán ni Namarò ta pakáwayyá na nga mangilayalayâ, á máwák na laguk ilayalayâ ta napiá yù bilin ni Namarò. Onu yù tolay nga iniddán ni Namarò sù pakáwayyá na nga mangabbák, á iyusá na laguk yù sikan na baggi na nga neyawâ kuna ta pangabbák na sù ira kábulun na. Á maguray lâ yù ipakuá ni Namarò nittam, akkuát tam lâ ta napiá, tapè meparáyaw si Namarò megapu kâ Apu Kesu Kiristu, nga mad-dalingárang nga kotunán nga mammaguray ta áddè ta áddè. Ammán.

Yù Pagattam tam ta Jigâ megapu ta Pangikatalà tam kâ Apu Kesu

¹² Wáwwagi nga iddukak ku, ari kayu mapállâ sù jigâ nga umay nikayu. Ta negagángay ta marigirigâ ittam ngámin nga manguruk kâ Apu. Á máwák nga maparubán tam yù jigâ, tapè mepasingan ta napasigaggà yù ángnguruk tam kâ Namarò. ¹³ Ngam magayáyâ kayu nu attamán naw yù jigâ nga umay nikayu, gapu ta kunnay ta mesipà kayin kâ Apu Kesu Kiristu sù pagattam na ta jigâ, tapè mepagayáyâ kayu gapay kuna, sangaw nu manoli, nga mangipalappâ sù paddalingárang na áanna karáyo na.

¹⁴ Á nu iluddè da kayu áanna uyu-uyawad da kayu megapu ta ángnguruk naw kâ Apu Kesu Kiristu, magayáyâ kayu, ta yáyù panákkilalán ta aijan nikayu yù Mangilin nga Ikararuá ni Namarò nga kotunán. ¹⁵ Á nu attamán naw yù jigâ, ari nakuan megapu ta pangnguá naw ta narákè, nga kunnay ta mamapátay, makkokò, onu mabbebbek.

16 Ngam nu marigirigâ ittam megapu sù panguruk tam kê Apu Kesu Kiristu, ari ittam mepasiránán. Dayáwat tam galâ si Namarò gapu ta tatole na ittam.

17 Á duttálin yù pamanunnù ni Namarò, nga mamegapu nittam nga tatole na nga manguruk kuna. Á nu sittam nga manguruk kuna yù mapolu nga panunnután na, anni panò yù mesimmu sù ira nga manakì nga manguruk sù napiá nga bilin na? Nerallà sangaw yù pamagikáru ni Namarò nira.

18 Á kunnian yù kebalinán nayù netúrâ sù bilin ni Namarò, nga kun na,

“Á nu marigirigâ yù ira napiá nga tatolay nga tumulù kê Namarò, gapu ta pattuddu na nira, tapè meyígù ira, á anni laguk yù mesimmu sù ira nga manakì kuna áнна yù ira ari makimoray kuna?”*

19 Á yáyù nga sittam ngámin nga marigirigâ megapu sù ure ni Namarò, á magattam ittam laguk nga ari mapállâ. Á uputat tam yù napiá nga akkuát tam, áнна ikatalà tam yù baggi tam kê Apu nga namarò nittam, ta aggina yù mekatalà.

5

Yù Initaddán ni Eduru sù ira Karakalán

1 Á ajjan gapay yù kagiak ku nikayu nga karakalán. Ta sikán gapay yù kagittá naw nga karakalán, nga manaron sù ira káruán nga wáwwagi tam nga manguruk, nga kunnay ta mináppárak ta karneru. Á nasingak ku yù

---

* 4:18 Proberbio 11:31

pangiyangngà ni Apu Kesu Kiristu. Á sikán gapay yù tádday nga mesipà kâ Apu Kesu sangaw nu mepalappâ nga maddalingárang nga maráyaw. ² Á yawe yù itabarang ku nikayu. Taronán naw laguk yù ira tatolay nga inikatalà ni Namarò nikayu, nga kunnay ta karneru na. Á napiá nu magayáyâ kayu nga manaron nira, nga ari napuersá, nga ari gapay megapu ta pakkaragâ naw ta ganánsiá naw. Ngam malláppà kayu nga manaron nira megapu galâ sù ayâ naw nga masserbi kâ Namarò.

³ Á sittam nga karakalán, ari ittam nakuan kitarok, ngam ipasingan tam sù ira taronát tam yù napiá nga nonò tam ána ággangngúá tam, tapè mapiá nu párigád da ittam. ⁴ Á nu napiá ittam nga minánnaron, á sangaw nu mattoli yù Kotunán nga Minánnaron, alawatat tam yù mannanáyun nga ipabbalabálà na nittam, ta mesipà ittam kuna sù karáyo na ta áddè ta áddè.

⁵ Á aijan gapay yù kagiak ku nikayu nga urián. Tumulù kayu sù ira karakalán naw. Á mássiki sittam ngámin, makkakátulù ittam, gapu ta aijan yù netúrâ sù bilin ni Namarò, nga kun na, “Kontarán ni Namarò yù ira mappeddaráyaw. Ngam ikákkállà na yù ira tumulù.”*

⁶ Á sittam ngámin, tumulù ittam laguk kâ Namarò, tapè mepotun ittam sangaw nu duttál yù ággaw nga piníli na. ⁷ Á ikatalà tam kâ Namarò yù ngámin nga ikaburung tam, ta aggina yù manaron nittam.

⁸ Á mappalán kayu, ta aijan si Satanas, nga ari magimammà nga magala-alek ta awayyá na nga

---

* 5:5 Proberbio 3:34

mangnguá nittam, nga kunnay sù mabisin nga layon nga magalugù ta gabbuátan na nga kanan na. ⁹ Á ari kayu laguk tumulù kê Satanas, ngam ipasigaggà naw yù ángngikatalà naw kê Namarò. Ta ammu tam ta negittá yù jigâ tam sù jigâ nga attamán nayù ira káruán nga wáwwagi tam nga maggián sù ira makkakerumá nga lugár. ¹⁰ Á mabì lâ yù pangiyangngà tam ta jigâ. Á pappasá na, pammapián ni Namarò yù ággiát tam. Ta si Namarò yù minángngikállà, á inagálán na ittam ta mepattatádday ittam kê Apu Kesu Kiristu, tapè mesipà ittam gapay kê Namarò, nga meparáyaw ta áddè ta áddè. Á yáyù nga abbágán na ittam áнна passikanan na ittam, tapè mapasigaggà yù ángnguruk tam kuna. ¹¹ Mammaguray si Namarò ta áddè ta áddè! Á mapalurò ngámin! Ammán.

¹² Á si Silas yù nangabbák nikán ta pattúrâ ku sawe ababbá nga túrá ku nikayu. Aggina yù wagi tam nga mekatalà. Á nattúrákà nikayu, tapè tabarangát takayu, ta ipasigaggà naw yù ángngikatalà naw kê Namarò, ta kuruk yawe nga kinagì nikayu nga meyannung sù allà áнна ángngabbák ni Namarò nittam. ¹³ Á yù ira wáwwagi naw sawe Babilonia,† nga piníli na gapay ni Namarò, manonò da kayu áнна iyabbû da nu kunnasi kayu gapay. Á kunnian gapay yù kagian ni Markus, nga anâ ku. ¹⁴ Á makkaká-iddù kayu laguk. Á parè bì ta pagimammatan ni Namarò sikayu ngámin nga mepattatádday kê Apu Kesu

---

† **5:13** Yù nelímak nga kebalinán na Babilonia támma yù ili na Roma.

Kiristu, tapè napiá yù ággián naw. Yáyù lâ yù áddè
nayù kagiak ku.

**Yù bilin ni Namarò nga meyannung kê Apu
Kesu Kiristu: Yù bagu nga tarátu ni Namarò
sù ira nga mangikatalà kê Apu Kesu Kiristu
New Testament in Atta, Pamplona**

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Pamplona Atta (Atta, Pamplona)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Atta, Pamplona

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

b48ec929-782f-5e43-b9b5-5ce8e5d5989a